

Концепциите за аналитично и стандартно представяне на платежния баланс

• Според методологията на Петото издание на “Ръководството по платежен баланс” (МВФ, 1993) са възможни два вида представяне на платежния баланс – *стандартно* и *аналитично*. Таблиците на платежния баланс, публикувани досега в месечния Информационен бюлетин и на web страницата на БНБ представят аналитично платежния баланс на България, докато таблиците в този раздел го представят в неговия стандартен вид.

Едно от основните структурни различия между двата начина на представяне (стандартно и аналитично) се състои в това, че при аналитичното представяне, финансирането на платежния баланс, представено от статиите: Валутните резерви на БНБ, Ползваните кредити от Международния валутен Фонд и Извънредното финансиране) е изнесено “под черта” и не се включва в *Капиталовата* и във *Финансовата Сметка*, докато при стандартното представяне тези статии са “над чертата” и се включват съответно в *Капиталовата* или във *Финансовата Сметка*. Тяхното изключване при аналитичното представяне от *Капиталовата* и от *Финансовата Сметка* се налага с цел подобряването на аналитичните способности на платежния баланс.

Методологически, тези три статии имат следното съдържание:

1. Валутни резерви на БНБ – представлява промяната в официалния валутен резерв на Българската народна банка. Не се включват измененията на валутните резерви на БНБ, дължащи се на курсови разлики.
2. Ползвани кредити от МВФ – представлява нетното изменение (получени трансшове минус платени главници) на задълженията на страната към Международния валутен фонд.
3. Извънредното финансиране включва операции, свързани с:
  - трансфери – опрощаване на дълг, други междуправителствени безвъзмездни трансфери, помощи и субсидии от международни организации, отпуснати в подкрепа на платежния баланс.
  - операции с директни инвестиции и др. операции с дялово участие – като замяна на дълг срещу собственост, свързани с намаление на външните задължения на страната
  - получаване на заеми от чужбина (включително облигационни) от правителството или централната банка, с цел подкрепа на платежния баланс
  - получаване на заеми от чужбина (включително облигационни) от други сектори на икономиката, стимулирани от официалните власти, обикновено чрез някаква форма на валутно-курсова или лихвена субсидия
  - други операции, свързани с преоформяне на дълг – разсрочване на съществуващи задължения, натрупване и изплащане на просрочия, възникнали в резултат на проблеми с платежния баланс (като например невъзможност на централната банка да осигури чуждестранна валута за погасяването на задълженията, а не невъзможността на фактическия длъжник да осигури национална валута за изплащането им)

Връзката между двата вида представяне на платежния баланс може да се изрази със следното просто математическо равенство: Сумата от *Капиталовата сметка*, *Финансовата сметка* и статията *Резерви* и друго финансиране от аналитичното представяне е равна на сумата от *Капиталовата сметка* и *Финансовата сметка* от стандартното представяне на платежния баланс.